

Parochie H. Thomas
Alphen aan den Rijn

Strategisch beleidsplan
parochie H. Thomas
2022-2030

Inhoud

I.	Inleiding	3
II.	Beleidsvisie 2022-2030	3
	Onze parochie H. Thomas.....	3
	Onze visie.....	3
	Onze missie.....	4
	Ons profiel	4
	Onze vitaliteit	4
	Ons beleid.....	5
III.	Beleidsvoornemens 2022-2030	5
	1.Gemeenschapsopbouw	5
	2.Kerkgebouwen.....	6
	3.Gelden en goederen	7
	4.Vrijwilligers	8
	5.Interne organisatie	9
	6.Communicatie	10
	7.De belangrijkste beleidspunten op een rij	12
IV.	Bijlage I: Parochie H. Thomas in kerncijfers (2019)	14
V.	Bijlage II: Sterkte/zwakte analyse parochie H. Thomas (2020)	15
VI.	Bijlage III: Voorstel toekomstig organogram parochie H. Thomas.....	16

Strategisch beleidsplan parochie H. Thomas 2022-2030

I. Inleiding

Het parochiebestuur en pastoraal team van de parochie H. Thomas te Alphen aan den Rijn e.o. hebben begin 2019 besloten, vanwege een aantal ontwikkelingen in onze kerk en daarbuiten, zich te bezinnen op de vraag 'wat voor kerk we willen zijn in 2030'? Om tot een antwoord te komen is een lange termijnvisie nodig, waarop we een aantal te nemen besluiten in de komende jaren kunnen baseren. Het bestuur en pastoraal team vinden het cruciaal dat deze visie zoveel mogelijk draagkracht zal krijgen in de verschillende parochiekernen. Daartoe is aan het begin van het visietraject een bestuurlijke consultatieronde gehouden in de parochiekernen met leden van de lokale coördinatieorganen, te weten de commissies van beheer en de pastoraatgroepen. Mede op basis van deze rondgang hebben bestuur en team in de afgelopen periode samen een aantal beleidsmiddagen gehouden, resulterend in een strategisch beleidsplan voor de komende jaren.

II. Beleidsvisie 2022-2030

Onze parochie H. Thomas

De rooms-katholieke kerk is wereldwijd georganiseerd in bisdommen en parochies. De parochie is een plaatselijke geloofsgemeenschap van christengelovigen met een zekere duurzaamheid onder leiding van een pastoor als eigen herder. De parochie H. Thomas is ontstaan door een fusie als gevolg van de beleidsnota van het bisdom 'Samenwerking geboden 2'. Deze parochie is officieel opgericht op 1 januari 2011 en omvat de huidige kernen (stand: medio 2020).

<i>Kern</i>	<i>Plaats</i>	<i>Aantal parochianen</i>
St. Bonifacius	Alphen aan den Rijn-centrum	6608 (43 %)
Heilige Geest/De Bron	Alphen aan den Rijn-noord	4990 (33 %)
H. Michaël en H. Bernardus	Hazerswoude-Rijndijk	2064 (13 %)
HH. Engelbewaarders	Hazerswoude-Dorp	1413 (9 %)
Niet gerelateerd aan een kern		293 (2 %)
TOTAAL parochie H. Thomas		15.368

Onze visie

Als plaatselijke geloofsgemeenschap en deel van Gods volk onderweg is de parochie H. Thomas in onze visie een pleisterplaats waar mensen in geloof samen komen om te leren, te vieren en zich verbonden te voelen met elkaar. Geïnspireerd door het Evangelie en in ontmoeting met de levende Heer, Jezus Christus, wil zij in gezamenlijkheid optrekken in zorg en aandacht voor elkaar en voor de mensen om haar heen. Dat doet zij in verbondenheid met de Kerk van alle tijden en van alle plaatsen.

Onze missie

De parochie H. Thomas heeft als doel om Gods Verbond met mensen, zoals in Jezus Christus zichtbaar is geworden, te verkondigen en uit te dragen. Gods Verbond van liefde is dat wat mensen samenbindt en voedt de verantwoordelijkheid voor elkaar, voor alle mensen en voor heel de schepping. Gelovigen willen dit doel onder meer bereiken door met elkaar in gesprek te gaan en te blijven over hoe God in woord en daad met mensen omgaat, vanaf het begin van de schepping tot op de dag van vandaag. Dit gesprek vraagt openheid en respect voor elkaar, aandacht voor wat er in de samenleving aan nood en verlangen leeft en een luisterend oor voor wat het Evangelie daarover te zeggen heeft.

Ons profiel

Op basis van bovenstaande visie en missie hebben parochiebestuur en pastoraal team in hun nadenken over toekomstig beleid een aantal kenmerken geformuleerd die zij van groot belang achten voor vitaal kerkzijn. Dit parochieprofiel willen zij de komende jaren samen met de lokale parochiekernen en met alle parochianen verder vormgeven:

- Verbinding (saamhorigheid en betrokkenheid)
- Ontmoeting (laagdrempeligheid en gastvrijheid)
- Openheid (diversiteit en flexibiliteit)
- Vrijheid (variëteit in activiteiten en respect voor verschillende intensiteiten)
- Beweging naar binnen (verbondenheid in geloof)
- Beweging naar buiten (verbondenheid met anderen)

Onze vitaliteit

Om deze kenmerken wat meer handen en voeten te geven, hebben het parochiebestuur en het pastoraal team zich afgevraagd hoe de parochie H. Thomas als 'vitale gemeenschap' er dan uit zou kunnen zien. Daarmee ontstaat een 'plaatje' van een kerk waaraan de parochie het 'samen onderweg zijn in geloof' de komende jaren telkens weer kan spiegelen en afmeten. Onderstaande tien spel- of leefregels zijn dan ook op te vatten als ijkpunten ter nadere oriëntatie en evaluatie voor een vitaal kerkzijn. Soms betreffen zij in hoofdzaak de parochie als geheel, soms hebben zij vooral betrekking op de parochiekernen afzonderlijk. De parochianen van de parochie H. Thomas zijn de eerstaangewezen dragers van een levendige en levensbestendige gemeenschap en dus de levende bouwstenen van kerkopbouw in de komende jaren. Hoe zien deze tien punten (met een vreemd woord: decaloog) er dan uit in deze visie?

1. *De parochie/kern geeft inspiratie vanuit de Blijde Boodschap van Jezus Christus: daarin ligt het hart van kerk zijn! We krijgen daarmee niet alleen energie voor onszelf maar kunnen dit ook doorgeven aan anderen.*
2. *De parochie/kern is een herkenbare gemeenschap waarin sprake is van ontmoeting, zorg en aandacht voor elkaar.*
3. *De parochie/kern wordt opgebouwd dankzij de inbreng en talenten van de parochianen als actieve kerkleden. Elke gemeenschap moet daarom kunnen beschikken over voldoende vrijwilligers voor pastoraat/beheer/werkgroepen/activiteiten.*
4. *De parochie/kern is geworteld in de samenleving, met oog voor het verschil tussen het verstedelijkte Alphen en het dorpse karakter van Hazerswoude-Rijndijk/Hazerswoude-Dorp/Koudekerk aan den Rijn/Benthuizen.*
5. *De parochie vertoont eenheid in verscheidenheid. Er is voldoende ruimte in diversiteit en bereidheid om als kernen met elkaar op te trekken!*

6. *De parochie/kern vertoont flexibiliteit en heeft oog voor de geest van de tijd. De gemeenschap staat dus open voor vernieuwing en is creatief.*
7. *De parochie/kern is bedacht op voortgang van de beweging van Jezus Christus. Daarom zoekt de gemeenschap bewust naar aansluiting bij de jongere generatie en gezinnen en geeft die ook de ruimte voor eigen beleving.*
8. *De parochie heeft een gezonde huishouding (in de zin van: voldoende leden, gebouwen, financiën) en is in staat om financieel en organisatorisch vitaal te blijven, waarbij de kernen zelfredzaam zijn.*
9. *De parochie/kern kent een zichtbare onderlinge solidariteit en vertoont de wil tot samenwerking tussen de kernen.*
10. *De parochianen zijn onderling in gesprek met elkaar. Het met elkaar in gesprek blijven geldt als een belangrijke indicatie van vitaliteit en levendigheid van onze parochie!*

Ons beleid

Op grond van bovenstaande, inhoudelijke beleidsvisie wil het parochiebestuur, in samenspraak met het pastoraal team, middels dit beleidsplan de facilitaire basisvoorwaarden scheppen, die nodig zijn voor vitaal kerkzijn in de komende jaren. Daarbij kijken we naar een aantal (bestuurlijke) beleidsterreinen die nader worden uitgewerkt: (1) gemeenschapsopbouw (2) kerkgebouwen (3) gelden en goederen (4) vrijwilligers (5) interne organisatie en (6) communicatie.

De bestuurlijke beleidsvoornemens zijn tot stand gekomen na bestudering en bespreking van een aantal kwantitatieve gegevens, die de huidige situatie van de parochie H. Thomas in kaart brengen. Zie hiervoor de kerncijfers in *Bijlage I*. Deze cijfers illustreren een herkenbare situatie van kerkelijke krimp, die de noodzaak van duidelijke en soms pijnlijke beleidskeuzes onderstrepen. Met name de afname van het kerkbezoek en de vergrijzing van het vrijwilligerskader in relatie tot de te verwachten inkrimping van het pastoraal team baren de nodige zorgen. Ook het aanzienlijke en bijna structurele exploitatietekort geeft aanleiding tot grote zorg. Om het beeld van de parochie niet enkel door de last van de zorgen te laten kleuren hebben bestuur en pastoraal team de parochiesituatie ook bekeken vanuit een aantal kwalitatieve bevindingen. Deze zijn gemaakt in de vorm van een sterkte/zwakteanalyse, mede gebaseerd op onze rondgang langs de vier parochiekernen. De betreffende SWOT-analyse is te vinden in *Bijlage II*.

III. Beleidsvoornemens 2022-2030

1. Gemeenschapsopbouw

De huidige vier kernen van de parochie H. Thomas zijn onderscheidend van elkaar en kunnen, zolang ze vitaal zijn, de komende jaren in stand blijven. De keuze om binnen de parochie te werken met lokale geloofsgemeenschappen is een keuze voor 'geloven dichtbij huis'. Toch hoeven niet alle activiteiten in alle kernen aangeboden te worden. Je kunt bv. catechese ook centraal aanbieden of wisselend in één van de kernen ten behoeve van het grotere geheel. De zorg en aandacht van parochianen voor elkaar is en blijft bij uitstek een lokale aangelegenheid. Bezoek- en contactwerk, caritatieve zorg en diaconale acties, samen bidden en vieren, contactmiddagen en andere ontmoetingsmomenten: ze vormen belangrijke pijlers onder het plaatselijk geloofsleven. Ook de zorg voor het dagelijks reilen en zeilen in en rond het kerkgebouw, het onderhoud van gebouwen en begraafplaatsen, en de organisatie van de jaarlijkse geldwervingsactie zijn zaken die de kernen in eigen beheer op zich nemen. Zaken betreffende de uitoefening van het pastoraat en het faciliteren hiervan worden aangestuurd door het pastoraal team en het parochiebestuur. De activiteiten die

hieruit voortkomen worden in elke kern ondersteund en gecoördineerd door een lokale pastoraatgroep en facilitair mogelijk gemaakt door een lokale commissie van beheer.

Beleidsvoornemens:

- Invoering per parochiekern van het instrument van een parochieverkenner (vanaf zomer 2021 beschikbaar vanuit het bisdom Rotterdam), met als doel: een tweejaarlijkse meting van de vitaliteit van de lokale geloofsgemeenschappen.
- Permanente aandacht voor een goede bezetting van lokale pastoraatgroepen en commissies van beheer met bekwame en enthousiaste leden, met als doel: bewaking van de zelfwerkzaamheid van de parochiekernen op het punt van pastoraat en beheer ter plaatse. Wanneer een lokale kern niet langer in staat blijkt deze coördinatieorganen te bemensen, zoekt het parochiebestuur naar mogelijkheden parochiekernen organisatorisch samen te voegen.
- Invoering van een huishoudelijk reglement voor de commissies van beheer (waarvan in het bisdom Rotterdam een model beschikbaar is) ter wille van een goede afstemming van verantwoordelijkheden binnen de parochie tussen bestuur en commissies van beheer. Pastoraatgroepen werken al volgens een kaderregeling voor pastoraatgroepen in het bisdom Rotterdam uit 2008.
- Vanuit het parochiebestuur wordt ernaar gestreefd in alle kernen een lokaal secretariaat en activiteitencentrum aanwezig te laten zijn. Voorwaarde is dat de kern dit kan dragen met voldoende vrijwilligers en financiën. Er zal gewerkt worden aan een goede communicatie en harmonie tussen de lokale secretariaten en het centraal secretariaat van de parochie.
- Een belangrijk middelpunt in de lokale gemeenschapsvorming en in het kerkzijn vormen de kerkgebouwen. In samenspraak met de lokale kernen ontwikkelt het parochiebestuur de komende beleidsperiode een gebouwenbeleid, dat zowel rekening houdt met de draagkracht van de afzonderlijke kernen als met die van de parochie als geheel.

2. Kerkgebouwen

De parochie H. Thomas kent een rijkdom aan kerkgebouwen, waar de parochianen trots en zuinig op mogen zijn. De soms monumentale kerken zijn niet enkel van belang als gebedshuis voor de lokale gemeenschap maar zijn ook beeldbepalend voor het stads- of dorpsgezicht. Tegelijk wordt geconstateerd dat het kerkbezoek ook in de parochie H. Thomas sterk is afgenomen en is gedaald tot momenteel zo'n 3 % van het totale ledenbestand. Naast afname van de kerkelijke betrokkenheid betekent dit feitelijk een overschot aan capaciteit. Qua bezettingsgraad staat het aantal beschikbare zitplaatsen in geen verhouding tot het aantal kerkgangers. Daarbij zijn de mogelijkheden tot multifunctioneel gebruik in het kader van een eventueel 'verdienmodel' beperkt vanwege de heilige status van het kerkgebouw binnen de katholieke geloofstraditie. Als sacrale plek van ontmoeting tussen God en mens is een godshuis niet zomaar een gebouw zoals andere gebouwen. Het parochiebestuur wil zich – zolang het kan - optimaal inzetten voor de keuze, dat elke parochiekern de beschikking houdt over een eigen kerkgelegenheid, al dan niet in de vorm van het huidige kerkgebouw. Tevens blijft het uitgangspunt gehandhaafd, dat de investering in gebouwen sober en doelmatig moet zijn. Ook blijft de regel gelden dat gebruik en exploitatie van kerkgebouwen primair in relatie dienen te staan tot de liturgische samenkomst en de bijeenkomst van gelovigen. Tegelijk staat het parochiebestuur voor de opgave om samen met de kernen in de komende jaren tot een verantwoord beleid inzake de kerkgebouwen te komen dat anticipeert op de ontwikkelingen binnen de parochie en in de parochiekernen.

Beleidsvoornemens:

- 'Zolang het kan' wil het parochiebestuur de kerkgebouwen openhouden. 'Zolang het kan' betekent: voldoende kerkbezoekers, vrijwilligers (kosters, schoonmakers, koorzangers, musici), financiën, pastorale bezetting, staat van het gebouw etc.
- Er moet rekening worden gehouden met een vermindering van het aantal vieringen in de hele parochie. Hiervoor zal een scenario gemaakt moeten worden, waarbij de vitalisering van de verschillende kernen voorop staat. Ook zal er toegewerkt worden, zoals nu gebeurt op bv. Nieuwjaarsmorgen, Startzondag, Maria ten hemelopneming naar meer gemeenschappelijke vieringen binnen de hele parochie.
- De verwachting is dat de parochie H. Thomas in 2030 in de vier kernen slechts twee vierplekken zal bezitten, waar de zondagsliturgie wordt gevierd. Vierplekken zijn bij voorkeur maar niet noodzakelijk kerkgebouwen.
- In de tussentijd dienen de kosten van onroerend goed (nu 40 %) omlaag te worden gebracht naar een nog nader af te spreken percentage.
- Organiseren in de kernen van speciale acties voor de instandhouding van het kerkgebouw.

3. Gelden en goederen

De financiële situatie van de parochie H Thomas is niet bepaald rooskleurig te noemen. De laatste jaren teert de parochie in op het eigen vermogen, vooral ten gevolge van een terugkerend en toenemend exploitatietekort. De afgelopen drie jaar is sprake van een tekort van 150.000 tot 200.000 euro. De voordelen van de fusie in 2011 lijken daarmee na 10 jaar in materieel opzicht uitgewerkt, zodat herziening van het voorwaardenscheppend beleid opnieuw in zicht komt.

Aan de uitgavenkant laten de personeelskosten sinds 2016 een stijgende lijn zien, na een eerder ingezette daling van de kosten in 2011 ten gevolge van de parochiefusie. De kostenpost omvat hoofdzakelijk de salariskosten van het pastoraal team. Besparing op deze post door vermindering van de pastorale bezetting heeft niet de voorkeur van het bestuur. Bovendien lijkt een eventuele besparing ook niet reëel gelet op de lage vergoedingskosten vanwege de leeftijd van de huidige pastoor in relatie tot de te verwachten hogere personeelskosten voor diens opvolger. De gebouwenkosten zijn wisselend, vanwege onttrekkingen en subsidies. De jaarlijkse dotatie ten behoeve van onderhoud gebouwen is hoog maar niettemin op den duur onvoldoende, uitgaande van de bestaande onderhoudsreserve en de te verwachten renovatie van met name het parochiecentrum. Binnen de parochie ontbreekt momenteel een meerjaren onderhoudsplan (MJOP).

Aan de inkomstenkant is de eigen bijdrage van parochianen sinds de fusie van 2011 nominaal met ca. 10 % gedaald. De reden hiervan is niet alleen dat het aantal parochianen afneemt maar vooral dat steeds minder parochianen bijdragen: slechts 1/7 deel van alle katholieke huishoudens neemt deel aan de Actie Kerkbalans. Dat is een daling van een kwart sinds 2011. Daarnaast is met name de opbrengst uit bezit sterk dalend. De opbrengst beleggingen is vergeleken met 2011 gehalveerd, die uit gebouwen teruggelopen met een derde, en voor gelden van het eigen vermogen wordt sinds kort door de banken een negatieve rente berekend. Ook de opbrengst uit dividenden kent vergeleken met 2011 een enorme terugval. Alleen de opbrengst van de begraafplaatsen laat tot nu toe een stabiel beeld zien, hoewel ook daar rekening gehouden moet worden met een terugloop vanwege afname van het aantal (kerkelijke) begrafenissen.

Beleidsvoornemens:

- Start van een discussieronde binnen de parochie en haar kernen over alle gebouwen, waarbij geen enkele optie bij voorbaat uitgesloten is. Doel: Uitwerken van een verdienmodel (o.a. verhuur) of onderzoeken van mogelijkheden van afstoting of herbestemming van alle gebouwen die geen of weinig kerkelijke functie meer hebben. Middelen daartoe zijn: inventarisatie maken van benodigde ruimtes in de parochie; herbestemmingsonderzoek door extern expertisebureau naar parochieel vastgoed; opstellen MJOP; verkenning naar verkleining of herinrichting van kerkruimten met oog op versterking gemeenschapsgevoel en pastoraal nevengebruik (bv. bij trouwplechtigheden, uitvaartdiensten, muziek- of lezingenactiviteiten e.d.).
- Werken aan verhoging van de eigen kerkbijdragen van parochianen in euro's: toename minimaal 1 % t.o.v. voorgaand jaar. Tevens is het doel het aantal bijdragende parochianen te verhogen naar tenminste 1/3 van het aantal katholieke huishoudens, in lijn met het diocesaan gemiddelde. Middelen daartoe zijn: modernisering van de Actie Kerkbalans, met gebruikmaking van diocesane handreiking en medewerker; direct-mail en persoonlijke benadering van parochianen; opzetten van een netwerk van jongeren en jonge gezinnen met het oog op bevordering van actieve participatie; opzetten van lokale acties; verwelcoming nieuwe inwoners; introductie laagdrempelige inningsapparatuur; verdere harmonisering en automatisering financiële administratie.
- Werken aan een gezonde, langjarige financiële structuur van de parochie. Daaronder valt: uitwerken van een vernieuwde parochiële beleggingsstrategie, in afstemming met het bisdom, teneinde het parochieel vermogen beter te doen renderen. Daarnaast: zoeken naar alternatieve inkomstenbronnen, zoals legaten, subsidies en verhuur aan derden.

4. Vrijwilligers

Trots en zuinig is de parochie H. Thomas ook op haar 'menselijk kapitaal': de ca. 750 vrijwilligers die pro deo actief zijn in een of meerdere taken, functies, werkgroepen of koren. In totaal betreft het zo'n 5 % van het parochiebestand. Zij vormen in belangrijke mate de dragers van de continuïteit en vitaliteit van de lokale kernen, al is menig een ook parochiebreed actief. Hun bijdragen kennen niet enkel een functioneel aspect maar hebben tegelijk een sociaal effect: de vrijwilligers vormen het 'cement' binnen het gemeenschapsleven, mede vanwege de gegroeide vriendschapsbanden. Onder meer vanwege de vergrijzing van het vrijwilligersbestand leven er momenteel toch ook zorgen omtrent de toename van het aantal vacatures en de doorstroming in de diverse functies. Daarbij zijn de kernen in principe zelf verantwoordelijk voor het vinden van de juiste vrijwilligers en het bewaken van hun functioneren en welzijn. Een belangrijk sleutelwoord daarbij is: 'binden en boeien'. Vanuit parochiebestuur en pastoraal team kan daarbij de nodige ondersteuning geboden worden.

Beleidsvoornemens:

- Vanuit het parochiebestuur is inmiddels gestart met een vrijwilligersinventarisatie, die dankzij de respons van de coördinatoren goed loopt. Naast de nodige vacatures is gebleken dat het parochiebreed vaak ontbreekt aan actuele taakomschrijvingen, die een handvat kunnen bieden zowel voor de werving als voor een goed functioneren. Het parochiebestuur en het pastoraal team zullen hiervoor enkele modellen aanreiken.
- In het bestuur leven ook plannen voor het verbeteren van de functie en het in kaart brengen van de duur van de inzet van de verschillende vrijwilligers, waardoor zicht ontstaat op wie

wat doet en om tijdig in beeld te krijgen wanneer en welke vacatures zich aandienen. Tevens wordt gedacht aan een digitale kerkelijke vacaturebank, die t.z.t. op de website geplaatst zal worden.

- Om voorbereid te zijn op de mogelijke situatie van minder pastores, minder vieringen, minder gebouwen neemt de urgentie toe om als kernen gezamenlijk sterker te opereren, vooral op het vlak van liturgie en kerkmuziek. Met het oog daarop zal het bestuur een parochiële denktank formeren om in samenspraak met het team, de kernen en de koren een aanzet tot liturgisch en muzikaal beleid te formuleren.

5. Interne organisatie

Om als parochie H. Thomas gezamenlijk de toekomst in te gaan is het de komende jaren tevens van belang de interne parochieorganisatie verder te ontwikkelen en te versterken. Daarbij hebben we in 2030 onder meer rekening te houden met een verder slinkend aantal parochianen (van 15.000 nu naar 10-12.000 straks) en navenant met een verdere afname van het vrijwilligerskader. Ook de omvang van het pastoraal team zal vanuit het bisdom wellicht teruggebracht worden tot 2-2,5 fte pastores, ingegeven door personeelsmatige en financiële overwegingen. Daarom komt het erop aan om als parochie meer samen op te trekken, meer zaken parochiebreed te organiseren, efficiënter te gaan werken, en de verschillende verantwoordelijkheden op bestuurlijk en uitvoerend niveau beter in het oog te houden. Zaken die zowel pastoraal als bestuurlijk de kernen overstijgen, vragen om gezamenlijk overleg en besluitvorming op parochieniveau, waarbij de uitvoering grotendeels lokaal in de kernen kan blijven plaatsvinden. En de toenemende complexiteit van diverse problematieken (op het gebied van financiën, gebouwen, publiciteit en pastoraal) nopen tot verdere samenbundeling van krachten, expertise en ervaring in parochiële commissies. Een dergelijke structuurwijziging hoeft niet van de ene op de andere dag doorgevoerd te worden, maar vraagt wel om de bereidheid samen op weg te gaan. Ter voorbereiding op die structuurwijziging zijn door het parochiebestuur en het pastoraal team enkele beleidsvoorstellen geformuleerd. Die zijn samengevat in een nieuw organogram dat als *bijlage III* aan dit strategisch beleidsplan is gehecht.

Beleidsvoornemens:

- Om de bestuurlijke en voorwaardenscheppende problemen de komende jaren tot een goede oplossing te brengen, heeft het parochiebestuur de behoefte aan beleidsadvisering vanuit een aantal beleidsvoorbereidende commissies. Daarbij valt te denken aan een drietal centrale commissies op het vlak van: financiën (bestaat al), gebouwen, en communicatie. Daarnaast kan gewerkt worden met een aantal werkcommissies of werkgroepen, bijvoorbeeld rond kerkschatten, beleggingsbeleid, kerkledenadministratie e.d. Voor een aantal meer specialistische zaken, bv. rondom planning groot onderhoud, geldwerving of publiciteit, valt te overwegen zo nodig tijdelijke externe expertise in te huren. Deze nieuwe opzet helpt het parochiebestuur zijn steeds complexere taak naar behoren te blijven vervullen binnen het kader van een 'vrijwilligers'-functie.
- Ter advisering op pastoraal niveau leeft binnen het pastoresteam de wens tot oprichting van een overkoepelende pastoraatgroep van heel de parochie met vertegenwoordigers vanuit de lokale pastoraatgroepen. Deze overkoepelende pastoraatgroep heeft het karakter van een pastorale raad en is te beschouwen als een pastoraal adviesorgaan. De werkzaamheid daarvan is geregeld in het 'Algemeen reglement voor het bestuur van een parochie' (art. 38) en nader uitgewerkt in de diocesane kaderregeling voor pastoraatgroepen in het bisdom Rotterdam. De huidige pastoraatgroepen vervullen de functie van aangever en vertaler van

het pastoraal beleid in de kernen en kunnen hun werkzaamheden dan meer richten op de zorg en aandacht in de eigen kern.

- Om toekomstgerichte pastorale beleidsontwikkeling mogelijk te maken, is het pastoraal team (zeker in geval van een kleinere formatie) eveneens gebaat bij de oprichting van een drietal commissies, t.w. een commissie catechese, een commissie liturgie en een commissie diaconie. Het gaat hierbij vooral om kernoverschrijdende en parochiebrede beleidsvragen op het vlak van liturgie, catechese en diaconie. De commissieleden worden gevraagd op basis van hun expertise en betrokkenheid.
- Tenslotte de suggestie om jaarlijks in iedere parochiekern de mogelijkheid te bieden voor een bijeenkomst met parochianen. Deze ontmoeting zal georganiseerd worden door de lokale commissie van beheer samen met een lid van het pastoraal team en een lid van de overkoepelende pastoraatgroep. Deze parochiebijeenkomst in de eigen kern zal het karakter hebben van ontmoeting en gesprek over een onderwerp dat voor de betreffende kern of voor de parochie als geheel van belang is.

6. Communicatie

Binnen de kernen wordt de nodige aandacht besteed aan interne communicatie. Richting de eigen parochianen bestaat er veelal een 'aandachtbeleid' in de zin van omzien naar elkaar: een welkomstgroet voor nieuwkomers, een kaart of een roos voor zieken, een kerstwens voor ouderen, een felicitatie bij verjaardag of jubileum, of een telefoontje naar vrijwilligers in tijden van corona. Daarnaast is er de regelmatige informatievoorziening in de vorm van een wekelijkse nieuwsbrief voor de eigen kern en de maandelijkse input in het parochieblad. Nieuw in de meeste kernen is de opbouw van een mailbestand, waarmee online de vaste groep (ca. 7 à 8 %) van het parochiebestand wordt bereikt. In de kern van Rijndijk verschijnt daarnaast een wekelijks artikel in het plaatselijke huis-aan-huisblad. Parochiebreed bestaat er naast het parochieblad de parochiewebsite, elk met een eigen redactie. Sinds de coronacrisis is er online de wekelijkse livestream-uitzending van de zondagsliturgie vanuit de Bonifaciuskerk te Alphen, en sinds kort vanuit de Bron. Ook worden er berichten, inspiratieteksten en artikelen vanuit de parochie op facebook gezet. Op het vlak van externe communicatie is de parochie als geheel niet sterk.

Beleidsvoornemens:

- Wat betreft de interne communicatie is het zaak te blijven inzetten op de mix van de lokale nieuwsbrieven en het gezamenlijke parochieblad. Het parochieblad komt ook bij niet betrokken parochianen en bij buitenstaanders in de bus en staat op de website, zodat de uitstraling naar een bredere kring dan enkel betrokken parochianen gerust wat mag kosten. Onderzoek moet uitwijzen of het financieel mogelijk is het technisch beheer van de website uit te besteden.
- Daarnaast dient explicieter beleid gemaakt te worden omtrent het doel, de locatie(s) en de inhoud van de livestream-uitzendingen. Naast de uitzending van de wekelijkse liturgieviering vanuit de parochie zou dit medium mogelijk mede ingezet kunnen worden voor streaming van andere liturgische of meditatieve bijeenkomsten (ter voorbereiding op kerkelijke feestdagen) of van andere kerkelijke samenkomsten, zoals uitvaarten, concerten, lezingen en cursussen. In dat kader kan ook de vraag meegenomen worden van investering in goede en voldoende apparatuur. Nu er minder mensen naar de kerk komen, kan de kerk wellicht op deze wijze thuis bij de mensen komen!

- Prioriteit ligt wat betreft het parochiebestuur bij het onderdeel externe publiciteit, een duidelijk hiaat in de parochiële communicatiestrategie. Hoe (liefst in oecumenisch verband) kan de kerk in een tijd van secularisatie, waarin geloof en kerk naar de rand van de samenleving zijn gedrongen, present gesteld worden? Te meer is dit van belang tegen de achtergrond van het feit dat 85 % van de parochianen de eigen kerk nauwelijks meer weten te vinden of niet relevant vinden voor hun eigen inspiratie. In dat kader wordt voorgesteld over te gaan tot werving en aanstelling van een (tijdelijke) medewerker voor communicatie en publiciteit ter ontwikkeling van een communicatief 'leermodel'. Deze parttime beroepskracht kan de parochie professioneel begeleiden bij de vraag hoe de kerk meer dan nu naar buiten kan treden, maar ook: welke omslag dit vraagt in het denken en doen van pastores en parochianen. De sterkte/zwakteanalyse van de parochie en haar kernen daagt allen uit niet weg te lopen voor de bedreigingen maar in te spelen op de kansen!

7. De belangrijkste beleidspunten op een rij

1. Invoering van de 'parochieverkenner': een tweejaarlijkse vitaliteitsmeter.
2. Zorg voor samenstelling en functioneren lokale commissies van beheer, inclusief invoering huishoudelijk reglement.
3. Blijven faciliteren van een lokaal secretariaat en activiteitscentrum binnen de kernen.
4. Versterking van het centraal secretariaat met aandacht voor de communicatie met de lokale secretariaten.
5. Openhouden van de kerkgebouwen 'zolang het kan'.
6. Werken aan een scenario voor de vitalisering van de kernen bij vermindering van het aantal kerkgelegenheden in heel de parochie.
7. Omlaag brengen van de kosten van het kerkelijk vastgoed.
8. Organisatie van een parochiebrede discussieronde over beheer en bestemming kerkgebouwen.
9. Omhoog brengen van de eigen bijdragen parochianen qua opbrengst en participanten.
10. Gezondmaking van de financiële structuur van de parochie voor de langere termijn.
11. Versterking van het parochieel vrijwilligersbeleid: opstelling taakomschrijvingen, actualisering vrijwilligersadministratie en invoering vacaturebank.
12. Ontwikkelen van toekomstgericht liturgisch en muzikaal beleid m.b.v. een parochiële denktank.
13. Aanvulling parochiestructuur met beleidscommissies t.b.v. bestuur en team.
14. Oprichting van een overkoepelende pastoraatgroep als parochieel advies- en inspraakorgaan.
15. (Blijven) investeren in parochieblad, website en livestream-uitzendingen t.b.v. interne communicatie.
16. Aanstelling van een tijdelijke medewerker t.b.v. externe communicatie en publiciteit.

**Vastgesteld in de vergadering van het parochiebestuur
op 24-09-2021**

Pastoor R.L.M. Visser, voorzitter

C.W.E. Heemskerk - de Boer, secretaris

IV. Bijlage I: Parochie H. Thomas in kerncijfers (2019)

Parochiestatistiek 2019

<i>Categorie</i>	<i>Aantal 2019</i>	<i>Percentage</i>	<i>Vershil t.o.v. 2011</i>
Parochianen	15075	100 %	- 15%
Totaal Huishoudens	10602	100 %	- 10 %
Donatie Huishoudens	1508	14 % v. huishoudens 10 % v. parochianen	- 27 %
Kerkgangers	510	3.3 %	
Vrijwilligers	776	5 %	- 9 %
(Nominaal)	(657)	(85 % van 5 %)	
(Enkel koorlid)	(119)	(15 % van 5 %)	
Doopsels	24		- 66 %
EH Communie	43		- 30 %
Vormsels	18		- 63 %
Kerk. Huwelijk	3		- 60 %
Kerk. Uitvaart	54		- 47 %

Leeftijdsofbouwopbouw per 21-03-2019

<i>Leden</i>	<i>Ongeacht gezindte</i>	<i>RKK</i>
	16.766	13.388 (80 % v/d leden)
20-60 jaar	55 %	44 %
>60 jaar	37 %	47 %
<20 jaar	7 %	8,5 %
Onbekend	1 %	0,5 %
Totaal	100 %	100 %

Wekelijkse kerkgangers per kern (2 tellingen)

<i>Kerkgebouw</i>	<i>2018</i>	<i>% 2018 van het aantal kerkgangers</i>	<i>Bezettingsgraad % (Aantal zitplaatsen)</i>
H. Bernarduskerk	78	15 %	31 % (max. 254 pl.)
H.H. Engelbewaarders	94	18 %	34 % (max. 280 pl.)
De Bron	146	29 %	37 % (max. 400 pl.)
St. Bonifaciuskerk	192 (za en zo)	38 %	43 % (max. 450 pl.)
Totaal	510	100 %	37 % (max. 1384 pl.)

V. **Bijlage II: Sterkte/zwakte analyse parochie H. Thomas (2020)**

Om de juiste beleidskeuzes te kunnen maken is eerst per kern door de leden van de lokale coördinatieorganen geanalyseerd waar de sterkten/zwakten en kansen/bedreigingen (SWOT) lagen. Daaruit blijken er veel overeenkomsten tussen de kernen te zijn m.b.t. vrijwilligers, participatie jongeren, en vergrijzing. Verschillen zijn er tussen stad en dorp, maar ook op liturgisch gebied. Op basis van de 4 lokale verkenningen is een totaal analyse gemaakt voor de hele parochie.

<p><u>Sterkten (intern)</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vier parochiekernen als warme, hechte gemeenschappen: goede sociale samenhang met zorg/aandacht voor elkaar. 2. Trots op mooie (eigen of gehuurde) kerkgebouwen en verzorgde liturgie. 3. Steeds meer samen optrekken van kernen in parochieverband (viering, voorbereiding, uitwisseling). 4. Grote groep vrijwilligers voor doe-taken. 5. Goed functionerend pastoraal team. 6. Financieel redelijk vermogend door in het verleden opgebouwde buffer 7. Openheid van parochie/kernen naar buiten: gastvrij, benaderbaar, bereikbaar, oecumene. 	<p><u>Zwakten (intern)</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Leeftijdsopbouw in disbalans: afbrokkeling aantal parochianen door vergrijzing en geringe aanwas. 2. Gevaar van discontinuïteit: ‘verloren generatie’ van jongeren en gezinnen. 3. Afnemende kerkbetrokkenheid: daling kerkgang, vrijwilligers, functieopstapeling. 4. Organisatievermogen kernen in gevaar: vacatures middenkader (CvB en PG). 5. Aanzienlijk jaarlijks exploitatietekort en daling eigen bijdragen parochianen. 6. Aanbod parochie sluit onvoldoende aan bij vragen in de samenleving m.b.t. zingeving. 7. Onzichtbaarheid parochie/kernen in maatschappij: geen vragen áán de kerk.
<p><u>Kansen (extern)</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brede behoefte aan zingeving, spiritualiteit en ontmoeting in de samenleving. 2. Zoeken naar alternatieve ‘kerkvormen’: weilandviering, dierenzegening, Allerzielen 3. Publieke openstelling kerkgebouwen: monumentendag, wijkactiviteiten, concert. 4. Meer aansluiten bij kruispunten in het leven: uitvaarten, welkomstwerk, schoolactiviteiten als mogelijkheid tot hernieuwde kennismaking met kerk/geloof. 5. Kerkpresentie bij maatschappelijke evenementen/initiatieven, zoals jaarmarkt, voedselbank, schuldsanering, acties tegen eenzaamheid e.d. 6. Verzuiling/verschotten is aan het verdwijnen: mogelijkheden van samenwerking met andere kerkelijke en maatschappelijke instellingen. 7. Inzetten van sociale media. 	<p><u>Bedreigingen (extern)</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ontkerkelijking/secularisatie: afname van betrokkenheid bij en betekenis van kerk/geloof. 2. Stokken van geloofsgesprek tussen generaties: gevaar van op/uitdrogen van geestelijke verdieping & kerkelijke vernieuwing. 3. Negatief imago landelijke en wereldkerk (misbruik, traditionalisme, bureaucratie) 4. Afname roepingen: priestertekort, celibaat, uitsluiting vrouwen uit leidings-/wijdingsambt. 5. Concurrentie en consumentisme op vlak van zingeving en vrije tijd. 6. Afname financiële draagkracht parochie: bekostiging kerkgebouwen en pastoraal team, inhuur externe krachten, daling inkomsten. 7. Weglekken van kerkelijke energie naar instandhouding organisatie en gebouwen ten koste van spiritueel en missionair leven.

VI. Bijlage III: Voorstel toekomstig organogram parochie H. Thomas

